

andring, som jeg maa sætte megen Vægt paa, da det vanskelige Terrain ved Tebstrup betinger en betydeligt høiere Udgift til Anlægget end Fravigelsen fra Tebstrup i østlig Retning. Det stiller sig omtrent saaledes, at man for at komme tættere til Skanderborg end Fuldbro-Linien er, maa anvende Bekostninger af omtrent 100,000 Rb. mere, men at man ved at fravige Tebstrup og gaae i østlig Retning indvinder, skøndt Veien er længere, 200,000 Rb., saa at den virkelige Besparelse ved at gaae over Hovedgaard til Skanderborg istedetfor at gaae over Tebstrup til Fuldbro er 100,000 Rb. Det kunde synes, at Skanderborg har for liden Betydning til at rykke Banen ud af dens tidligere Reie; men jeg vil dog gjøre opmærksom paa, at Skanderborg i høi Grad er trængende til den Støtte, som dens nære Beliggenhed ved Jernbanen sandsynligviis vil kunne give den. De ærede Herrer, som nøiere kjende Forholdene der, ville vistnok i saa Henseende kunne stadfæste mit Udsagn, at Skanderborg i høi Grad er trængende til den Støtte, den derved kunde opnaae.

Lehmann: Jeg kan ikke Andet end udtrykke min Glæde over, at Folkethinget har fastsat Aarhus som Endepunktet for det Stykke af Banen, som her er Tale om, og naar jeg udtaler dette, saa er det ikke af særlig Forhjelighed for Aarhus, men fordi det er mig aldeles indlysende, at det er af meget stor Interesse for hele Sjælland — altsaa ogsaa for hele Danmark —, at der kan udvikle sig en efter vore Forhold virkelig betydeligere By i samme. Det vil jo navnlig med Hensyn til hele Omsætningen have den største Betydning, at den største mulige Deel af samme faaer Afgang til — jeg havde nær sagt den eneste, men i alt Fald den bedste Havn, vi have paa Sjællands Østkyst, og efter Historiens Vidnesbyrd vilde ogsaa alle andre Interesser i Sjælland finde en Støtte deri, at det har kunnet skabe sig en Representation gennem en nogenlunde stor By. Jeg skal ogsaa bemærke, at Aarhus, som Hovedpunkt, har bestandigt staaet fast, hvor Meget den end er rokket frem og tilbage ved vore Jernbanespørgsmaal. Det fandtes i det allersørste Forslag,

der kom fra Beto, idet nemlig Linien skulde være Flensborg, Ballum, Aarhus, Frederikshavn, og siden den Tid har der aldrig før nu været tænkt paa at gaae bort fra Aarhus som Knudepunkt. Jeg troer derfor, at det vilde være en meget uheldig Forandring, nu at ville indsætte et Punkt vest for Aarhus som det egentlige Knudepunkt for den hele Linie. Det er jo givet, at der er saa godt som intet Land i Europa, der har Jernbaner, og som ikke kan tale med af Erfaring om, at en Sidebane er i høieste Grad uslydssigjørende for alle de Interesser, som ere knyttede til en Jernbane, og den Bde, at man skulde kunne lade Hovedtogene gaae fra Brabrand til Aarhus og strax tilbage, en naturligviis kun en Chimaire. Det kan holde et Par Aar, men Forholdene vilde snart udvikle sig saaledes, at den By, som virkelig skulde være Hovedstation, men som man paa en Maade havde kastet tilside, — hvad man ved andre Anlæg har haft Betænkelighed ved selv ved de ubetydeligste Kjøbstæder — vil tvinges ud af den Plads, der virkelig tilkommer den. Da det jo imidlertid er vedtaget i Folkethinget, at Aarhus skal være Knudepunktet, skal jeg ikke opholde mig videre derved, men kun forbeholde mig hderligere at udvikle Bigtigheden heraf, hvis der bliver givet Anledning dertil, idet jeg er fuldkommen enig med den høitærede Indenrigsminister deri, at ikke blot almindelige commercielle og politiske, men ogsaa væsentlige finansielle Hensyn tale for, at Aarhus bliver Hovedpunktet for Jernbanen; det er ikke blot af Interesse for Aarhus og for hele Sjælland, men ogsaa for selve Jernbanen, at dette Punkt ikke skydes tilside; gjorde man det, vilde ikke blot Aarhus saavel som hele Sjælland, men ogsaa selve Jernbanen blive haardt rammet.

Jeg kan for mit Vedkommende ikke have det Allermindste imod at fravige den i Loven af 19de Januar 1863 fastsatte Linie, maaget den er foreslaaet og tappert forsøgt af mig i sin Tid. Det vil nemlig erindres, hvorledes Situationen dengang var. Det hele Spørgsmaal om Retningen af den nyeste Jernbanelinie maatte nødvendigviis afgjøres under overordentlig presserende Conjecturer, og der var ingenlunde tilstrækkelige Oplysninger med Hen-